

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek vedoucího práce

Autor práce: Ing. Jan POKORNÝ

Název práce: Fiskální a rozpočtové rady jako aktér ve veřejné politice

Autor posudku: Prof. PhDr. František Ochrana, DrSc.

Diplomovou práci Jana Pokorného hodnotím podle níže uvedených kritérií následovně:

1) *Věcný přínos práce a její přidaná hodnoty;*

Diplomová práce řeší aktuální téma, jímž je analýza jednoho z druhů veřejných politik – a to rozpočtové a fiskální politiky. Samotné téma rozpočtové a fiskální politiky je frekventovaným problémem v teorii a praxi veřejných financí. Z pohledu veřejné politiky je to však problém, který je ve srovnání s veřejnou politikou nedostatečně řešený. Analýza se soustřeďuje na zkoumání role klíčového aktéra fiskální a rozpočtové politiky, jímž je Národní rozpočtová rada. Věcný přínos práce tudíž spočívá v samotném výzkumném přístupu z pohledu vědní disciplíny veřejné politiky. Autor vychází z analýzy činností Národní rozpočtové rady a na základě metody komparace porovnává její činnost s analogickými fiskálními a rozpočtovými radami v zahraničí. Dochází k závěru, že Národní rozpočtová rada se nijak zvláště neliší ve srovnání se zahraničními institucemi. Za přínosné považuji i to, že řešení problému je zasazeno do reálného kontextu souvisejícího s pandemií Covid – 19. Dané kritérium považuji za vcelku dobře splněné. Klíčový problém je řešen v druhé polovině práce.

2) *Stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení;*

Diplomant si stanovil čtyři výzkumné otázky:

1. Jaké okolnosti vedly ke vzniku Fiscal Governance a jaké jsou faktory vzniku rad?
2. Jaké jsou činnosti rad a jaké jsou rozdíly mezi jednotlivými radami?
3. Jak jsou rady vnitřně uspořádány? Má tuto uspořádání vliv na činnost rad?
4. Jaké závěry vyplývají z analýzy rad pro činnost Národní rozpočtové rady?

Autor na uvedené otázky odpověděl. Odpovědi na tyto otázky jsou explicitně obsaženy v páté kapitole práce, ve výsledcích a v diskusi.

3) *Strukturace práce*

Členění diplomové práce odpovídá požadavkům na kvalifikační práci typu „magisterská práce“. V úvodní části je vymezen předmět zkoumání, výzkumné cíle a metodologie výzkumu. V této části se objevují (z pohledu metodologie vědy, na kterou se diplomant odvolává) některé nepřesnosti. Například na s. 14 se píše: „U kvalitativního výzkumu je využíváno indukčního přístupu“.

„Kvantitativní výzkum využívá především číselných údajů. Je zde využíváno deduktivního přístupu“ (s. 14). K tomu poznamenávám, že kvantitativní výzkum se primárně zakládá na

indukci, a to na indukci neúplně. Nebo měl diplomant na mysli popperovský hypotetický dedukcionismus? (Na tuto moji otázku může diplomant odpovědět v diskusi).

Poté jsou představena teoretická východiska, která jsou orientována do oblasti veřejných financí. Toto východisko je oprávněné. Z pohledu teorie veřejné politiky diplomant ukotvuje svoje zkoumání na konceptu „fiscal governance“. Druhá část práce (kapitoly 5. – 7.) je orientována empiricky. Informačně zajímavé jsou části 8. a 9., které se týkají návrhů a doporučení a diskuse o problému.

4) *Věcné správnosti a přesvědčivosti argumentace;*

Autor argumentuje věcně správně a přesvědčivě. Téma je interdisciplinární. Autor se s tímto problémem odborně vyrovnává poměrně bez obtíží. Je patrné, že využívá své již nabyté inženýrské znalosti z oboru ekonomie a managementu a z doktorského studia. Na straně druhé poznamenávám, že některé části práce jsou příliš teovité, mají podobu „skriptového“ či učebního textu, což se projevuje např. ve formě odrážek, namísto souvislého textu.

5) *Pracování a aplikaci teoretických východisek a přístupů;*

Diplomant ukotvuje svoje východiska v teorii veřejných financí s klíčovými pojmy: fiskální a rozpočtová politika, rozpočtový deficit, rozpočtový dluh. Východiska týkající se veřejných financí jsou volena vhodně. Bylo možné však jít i do dalších současných pramenů (zejména prací publikovaných v časopisech indexovaných na web of science. Zde je k tématu „fiscal policy“ evidováno 17 607 článků, z toho 778 v roce 2021) a jít tak až do „dnešní“ vědecké diskuse. Nejsou zmíněny ani některé další kvalifikační práce, které se uvedenou problematikou zabývají – např. V. Kloudová „Vývoj rozpočtové odpovědnosti v členských státech EU“. Jihočeská univerzita, 2016. Reháková: Regulace zadluženosti obcí z pohledu fiskální disciplíny. MU Brno, 2019. Z pohledu teorie veřejné politiky se teoretickým pilířem stal koncept „governance“. Koncept je zvolen vhodně. Celkově k tomuto hodnotícímu kritériu konstatuji, že vytváří vhodná východiska pro zkoumání daného problému.

6) *Metodologického přístupu a aplikace jednotlivých metod;*

Diplomant představuje svůj metodologický přístup v kapitole 2. Podává zjednodušující model výzkumu (obr. 1, s. 15). Používá smíšený výzkumný design. Praktickou část práce řeší formou případové studie. Jako základní výzkumné metody používá desk research, analýzu dokumentů. Diplomant taktéž uvádí použití metody dedukce a metodu syntézy, a to v části závěry a doporučení. V jakém smyslu byla použita dedukce?

7) *Využití literatury a dat;*

Pokud se týká literatury, jak již bylo zmíněno, bylo možné více vytěžit ze současné vědecké diskuse vedené v časopisech indexovaných na web of science a vzít na zřetel výsledky zkoumání v kvalifikačních pracích, které se daným problémem zabývají. Byla využita dostupná sekundární data publikovaná např. ve zprávách. Nebyla využita možnost rozhovorů s členy NRR, ač tato možnost se nabízela k využití. To by jistě přispělo k informační hodnotě diplomové práce a nepochybně by to přispělo k přínosu diplomové

práce.

8) *Stylistiky a formálního zpracování (citace, grafická úprava atd.).*

Práce vcelku odpovídá formálním požadavkům kladených na kvalifikační práce. Jsou vhodně použity grafy, obrázky, tabulky. V práci se však objevují některé formální prohřešky: např. na s. 20 se píše: „Fiskální a rozpočtová politika patří do širší skupiny veřejných politik, které je dále možné začlenit do skupiny hospodářské politiky“. Podotýkám, že z hlediska vymezení pojmů (typologie) se používají pojmy buď „typ (ve smyslu genus) a „druh“ (podřízený taxon).

Někde se vyskytují neostré formulace, jako např. na s. 38: „Wyplosz (2001) vidí jako důvod vzniku takové rady její doplnění pravidel o vhodný formát“, se vyznačuje ztrátou větné perspektivy.

Občas zaznamenáme překlepy či jiné prohřešky, jako např. na s. 67 je nadbytečná čárka nad „ypsilon“ u slova „teoreticky“. Viz: „Příkladem může být krátký životopis prof. Pavla, který je zaměřen teoretický“.

V seznamu literatury se vyskytují formální prohřešky. Např. nejednotná úprava (viz odlišná velikost písmen u autorů. Viz:

- JACKSON, Peter M. a Charles V. Brown. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. ISBN 80-86432-09-2.
- JANKOVICS, László a Monika SHERWOOD. Independent Fiscal Institutions in the EU Member States: The Early Years. *Discussion Paper*, 067 [online]. 2017 [cit. 2021-06-04]. ISBN 978-92-79-64925-7. DOI 10.2765/671408

Taktéž je potřebné v souladu s normou uvádět všechny autory v seznamu literatury u prací, které jsou kolektivní. Není tomu tak např. u titulu „MAAYTOVÁ, Alena a kol. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.“

Někde jsou gramatické prohřešky. Např. na s. 10 je tato jednoduchá věta, v níž je nemístná čárka: „Skokem, se Česká republika dostala v rámci relativní výše zadlužení výše o několik jednotek procentního bodu.“

Je to škoda, že takové formální nedostatky se stanou součástí kvalifikační práce. Vrhá to špatné světlo jak na diplomanta, tak i na vedoucího diplomové práce, o němž neinformovaný čtenář, který přirozeně nemá k dispozici posudek vedoucího, může říci, že vedoucí diplomové práce odvedl šlendriánskou práci. K této potenciální výtce podotýkám, že jistě bych takové chyby zachytil, kdybych diplomovou práci měl možnost číst průběžně a zejména před finálním vložením do SIS.

Celkově konstatuji, že práce je přínosná. Chválím diplomanta za výraznou samostatnost při zpracování práce. Na straně druhé v mém posudku jsou takové poznámky a komentáře, které by měl spíše vznášet oponent diplomové práce nežli vedoucí práce. Jak sám diplomant také uvádí, pečlivě se mnou konzultoval zejména v počátku psaní diplomové práce. Bylo tomu tak. Sestavili jsme výzkumný plán. V bodu 10 (viz teze diplomové práce) jsme u položky „konzultace“ zakotvili termín „průběžně“. K tomu již nedošlo. Naše spolupráce se vytratila.

Diplomovou práci doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou „C“.

Datum: 30.7. 2021

Podpis: